



דעות

שתיקה מול הרעבת עזה היא בגידה מוחלטת בקורבנות השואה



לעקוב

אורית קמיר

2025 ביולי 27 • 12:48

בילדותה, אמי הורעבה על ידי משטר אפל. כשהצבא הנאצי כבש את פולין והיהודים נדחקו לגטאות, הם אולצו להסתפק בפחות ופחות מזון. לבסוף המזון אזל כמעט כליל. אמי היתה בת שבע כשגטו לבוב נסגר עליה. למזלה, שני הוריה היו בחיים ועשו הכל כדי שתשרוד. התזונה שהצליחו להשיג עבורה היתה דלה מאוד: חיפושים ממושכים ברחובות ובפחים הניבו לפעמים קליפות תפוח אדמה או צמחים אכילים. סבתי היתה מבשלת אותם והמים נשתו כמרק. חלבונים, שמקורם ברמשים שונים, היו נדירים. עם כל זאת, אמי היתה בת מזל. ילדים אחרים גוועו ומתו.

המשטר הנאצי צמצם את גבולות הגטו ודחק את תושביו, שמספרם התמעט מדי יום, לתחומים קטנים והולכים. אמי והוריה מצאו את עצמם חולקים דירה עם משפחה בשם מינצר, שמנתה זוג הורים וארבעה ילדים. שני ההורים והבן הבכור נחטפו באקציות ונשלחו להשמדה. בן נוסף, רעב וחלש, חלה וגסס ימים ארוכים עד שנפח את נשמתו. סבי וסבתי ניסו להחיות את שני הילדים שנותרו מיותמים, אך לא יכלו להושיע: לא היה להם במה. משפחת מינצר נכחדה כולה. בלה, הבת הצעירה, היתה בת עשר במותה.

אמי שרדה איכשהו את ההרעבה ואת המלחמה, אבל ילדי מינצר שגועו לנגד עיניה נותרו עמה תמיד. הם מלווים אותי עד היום. אשמת הניצולים אינה מתפוגגת והצללקת עודנה צורבת. בביקור הראשון שביקרתי בעיר לבוב, חיפשתי את הבניין ההוא בגטו והדלקתי בו נרות נשמה לזכרם. מי היה מאמין ששמונים שנה אחרי שהורעבו למוות, המדינה שלי, מדינת היהודים, גוזרת עלי לשאת באשמה אמיתית להרעבתם והשמדתם של רבבות ילדים כמוהם. המדינה שקמה מחורבות ההשמדה ההיא – הביאה מאה אלף ילדים בעזה לסכנת מוות מרעב.

בין אם אמנו היתה שם בגופה ובין אם לאו – כולנו דור שני, שלישי ורביעי לקורבנות של הרעבה והשמדה. והציווי האחד שהקורבנות הותירו לנו, לכולנו, הוא פשוט: לעולם לא עוד. כי לכל אדם, באשר הוא אדם, יש ערך מוחלט ובלתי מעורער, "כבוד האדם", וחובתנו העליונה להכיר בו ולהבטיח אותו. פשוט כי הוא בן אדם. קל וחומר ילדים. הם תמיד זכאים לחיים, להגנה, ללא ערעור וללא סייג. זו התורה כולה ואין בלתי. והיא מכתיבה את אחריותנו ואת חובתנו המוסרית.

אבל בשנת 2025 הצבא הישראלי, בהוראת הדרג המדיני, מחריב את עזה ומשמיד את אוכלוסייתה. שכונה אחרי שכונה ועיר אחרי עיר ברצועה נהרסות עד היסוד, והאנשים מגורשים חסרי כל ונדחקים להצטופף באזורים הולכים וקטנים. כמו אז. לאחר שהחרבנו את כל התשתיות, כולל בתי חולים, התמותה בלתי פוסקת. משפחות מצטמקות ללא הרף ואלפים כבר נמחו מעל פני האדמה. אחרות מותירות אחריהן יתומים חסרי תקווה, מופקרים לגורלם. כמו אז.

מאז שישראל הפרה את הפסקת האש במרץ, האוכלוסייה הנצורה של עזה גם מורעבת באופן מכונן ושיטתי. ישראל מאפשרת רק למעט מאוד מזון להיכנס לרצועה, והמעט שכן מוכנס, מוכנס באופן שאינו יכול להגיע לכל התושבים. ילדים, חולים, זקנים, אנשים שנחלשו מרעב – אינם יכולים להגיע לארבע תחנות חלוקת המזון שישראל

ייצרה, במקום 400 התחנות שפעלו קודם לכן. גזרנו את גורלם לגסוס עד שימותו מרעב, מחולשה וממחלות. צעירים חזקים יחסית, שכן מגיעים לתחנות החלוקה לשבור שבר, נורים למוות מדי יום, על ידי חיילים ישראלים.

אין חשמל, אין גז, אין מים נקיים; אם מישהו מוצא קליפת תפוח אדמה – אין אפילו איך לבשל אותה. וכל אותו זמן, ישראל מונעת כניסת מזון, תרופות ושאר מוצרים חיוניים שיכלו להציל חיים, ושנמצאים בכמויות גדולות בהישג יד (כי הם נמצאים בידי ארגוני או"ם, שישראל החליטה להחרים), ומכחישה את מעשיה – גם עתה, כשהיא מנסה לתקן מעט, בשוליים.

זו התנהלות שאכזריותה בלתי נתפסת. היא מייצרת זוועה שמעבר ליכולת הדמיון, וזה מאפשר למרבית הישראלים להתכחש לה: אם זה נורא מכדי להיות אמיתי – כנראה שזה לא אמיתי. וכך הם מאפשרים לזוועה להמשיך להתרחש.

איזה ערך יש לחופש שלנו אם איננו משתמשים בו כדי לעצור נישול, הרג והרעבה? בשביל מה צריך שלטון חוק אם לא כדי להבטיח את כבוד האדם?

שתיקת הציבור הישראלי היא בגידה לא רק בכל עולם הערכים שהוא מתיימר להחזיק בו; היא בגידה מוחלטת בקורבנות השואה, שבשם דרשנו לעצמנו מדינה שבה נוכל להבטיח את קיומנו. זו בגידה במשפחת מינצר ובמיליוני המשפחות האחרות שנטבחו וגוועו לכל אורך ההיסטוריה היהודית. זו בגידה בכל המורשת הארוכה של הקיום היהודי כמיעוט נרדף. זו בגידה באנושיות בכלל – ובזהותנו הקבוצתית בפרט. זו בגידה כל כך מונומנטלית שקשה להכיל אותה. אני לא נוהגת לשאת את שם השואה, כי רבים מדי נושאים אותו לשווא, אבל עכשיו כבר אי אפשר שלא.

מי ששמחים בחורבן עזה ובהשמדתה, מי שמצדיקים או מתרצים את הזוועה בדיבורי נקמה על הטבח הנורא של ה-7 באוקטובר – איבדו את נשמתם. אבל מי שמסוגלים עדיין להרגיש רגש אנושי חייבים להתעורר מן התרדמת המשתקת ולהתנער מן הבגידה הבלתי נסלחת הזו.

אתם, שזועקים נגד פיטורי ראש שב"כ והיועמ"שית ויו"ר ועדת חוץ וביטחון – אך ממלאים פיכם מים לגבי ההשמדה וההרעבה שאנחנו מבצעים בעזה: דאגתכם לדמוקרטיה הישראלית ולעתיד המדינה מחווירה מול שתיקתכם נוכח ההשמדה ההמונית. איזה ערך יש לחופש שלנו, שעליו אתם נלחמים, אם איננו משתמשים בו כדי לעצור נישול, הרג והרעבה? בשביל מה צריך שלטון חוק אם לא כדי להבטיח את כבוד האדם?

אתם, שמארגנים עצרות להשבת החטופים, שהממשלה מפקירה ברשעות בלתי נסבלת – אבל לא מתייחסים לחורבן חייהם של עוד שני מיליון אישה ואיש, שגם הם נמקים בעזה, לצד החטופים: איזו מין סולידריות אנושית זו, שחלה רק על עשרים החטופים "משלנו", ועוצמת עיניים לגורלם של מיליונים?



פעוט במחנה הפליטים שאטה, בשבוע שעבר. התנהלות שאכזריותה בלתי נתפסת צילום: Jehad

אי־פי/Alshrafi

אתם, שמנהלים קבוצות ווטסאפ רבות משתתפים ומשדרים תקווה לעתיד בריא ושפוי יותר – ועוצמים עיניים נוכח הפשע שלא יסולח: איזה עתיד ורוד יוכל להיות כאן, כשרבבות הילדים המתים באשמתנו ילוו אותנו בכל אשר נלך?

ואתם, שמתיימרים להנהיג, באופנים שונים, את הציבור השפוי – אבל נזהרים לא להגיד דברים "מעוררי מחלוקת" שעלולים להרגיז מישהו: תתביישו. אם ילדים גוועים מרעב לא מזעזעים אתכם מספיק כדי לזעוק בלי חישובים פוליטיים, איזו אלטרנטיבה אתם מציעים? איזו הנהגה?

איפה חוקרי השואה של יד ושם? הסתדרות הרופאים והרופאות האחים והאחיות? אגודות מקצועיות – של פסיכולוגיות ופסיכולוגים, סוציולוגים וסוציולוגיות, עורכות דין, עובדים סוציאליים? איפה ארגוני הסטודנטים? כשילדים הופכים למוזלמנים ומתים בייסורים בגללנו – אתם לא חושבים שחובתכם לזעוק עד שהזוועה תופסק? אז בשביל מה אתם קיימים?

אם מיליון ישראליות וישראלים יצאו לרחובות, כאיש אחד, בדרישה לא מתפשרת לסיים את המלחמה מיידית – הזוועה הזו תסתיים. אפילו ממשלה מפלצתית ומנותקת לא יכולה להתעלם מכלל הציבור. כשמיליון ישראלים יצאו לרחובות, החטופים יוחזרו סוף סוף לבתיהם; חיי החיילים, ש-896 מהם כבר הוקרבו, יינצלו; נפשותיהם יינצלו מהטראומה המטורפת שמדינתם כופה עליהם; ושני מיליון אנשים בעזה ייחלצו מהתופת שישראל כלאה אותם בתוכה.

למרות ההתקדמות המזורזת של ההפיכה המשטרית, שאכן שוללת מאיתנו, צעד אחר צעד, שליטה בחיינו ובמדינתנו – אנחנו עדיין יכולות ויכולים לזעוק ולצאת לרחוב. וזה מה שחובתנו לעשות. אם נחכה עוד – אולי כבר לא נוכל. הזוועה שאפשרנו למדינה שלנו לחולל בשמנו תרדוף אותנו לדיראון עולם, ולא תהיה על זה מחילה. כל נרות הנשמה שבעולם לא יועילו.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ